

initiatief de voorkeur gaven, dat de uitkomsten der Staatsbedrijven weinig bemoedigend zijn, in hare algemeenheid houdbaar is, willen de ondergeteekenden niet ontkennen, dat er onder bepaalde omstandigheden veel waars ligt in de opvatting der leden, hier aan het woord, dat de gemengde bedrijven de kwade kansen van het Staatsbedrijf keeren.

Ten slotte moge opgemerkt worden, dat althans bij een bedrijf als het voorgestelde, waarin het Gouvernement overwegende zeggenschap heeft, geen vrees behoeft te bestaan, dat de Staat de mogelijkheid zou prijs geven om als Overheid zijn rechten te doen gelden.

Artikel 1. De ondergeteekenden zien geen grond voor de vrees, dat de ingevolge dit artikel aan de Gemeenschappelijke Mijnbouw Maatschappij Billiton toekomende bevoegdheid, om deel te nemen in andere vennootschappen, welke een gelijksoortig doel beoogen, Staatsexploïtatie van tin in andere deelen van den Indischen Archipel onmogelijk zou maken. Het is hun niet geheel duidelijk, waarom in het Voorloopig Verslag in dit verband verwezen wordt naar hetgeen door wijlen den heer van SANDRICK in de tweede vergadering der Eerste Buitengewone Zitting 1923 van den Volksraad is opgemerkt, vermits toch genoemde heer in de derde vergadering uitdrukkelijk heeft gezegd (*Handelingen* bladz. 40), dat zijn bezwaren tegen het ontwerp waren vervallen, nadat de Directeur van Gouvernementsbedrijven in die zelfde vergadering o. a. had medegedeeld, dat onder de woorden „vennootschappen met gelijksoortig doel” naar de opvatting van de Regeering niet anders worden verstaan dan ondernemingen, welke met tinontginningen in verband staan en dus ten doel hebben het opsporen, winnen, vervoeren, verwerken of verhandelen van tinertsen, tin en met tin gelijktijdig voorkomende andere delfstoffen.

Artikel 5. Zooals bereids in de Memorie van Toelichting is medegedeeld, heeft de Billiton Maatschappij vestiging in Nederland als conditio sine qua non gesteld voor hare medewerking aan de totstandbrenging van de vennootschap.

Het is den eersten ondergeteekende niet bekend, in hoever de tinontginningen van invloed waren op den in § 13 van hoofdstuk C van het Koloniaal Verslag 1923 (kolom 18 aldaar) vermelden teruggang in 1922 van den Inlandschen rijstbouw op Billiton. Hij beschikt niet over voldoende gegevens omtrent het aantal bouws, dat in laatstgemeld jaar voor de tinwinning werd gebruikt.

De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.

De Minister van Justitie,
HEEMSKERK.

De Minister van Financiën,
H. COLIJN.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 16den April 1924.

JANSSEN.
VAN DER LANDE.
DOBBELMANN.
WITTERT VAN HOOGLAND.
ANEMA.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot voorziening in het kas tekort van den Indischen dienst hier te lande gedurende het jaar 1924. (274)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Door eenige leden is de vraag gesteld, of het niet wenschelijk zou zijn, dat de Minister van Koloniën ter voorziening in de kasbehoefden van den Indischen dienst hier te lande rechtstreeks tijdelijke kasgeldleeningen aanging. Daarbij werd de meening uitgesproken, dat, om verwezenlijking van dit denkbeeld mogelijk te maken, artikel 26 (bedoeld zal zijn artikel 30) van de Indische Comptabiliteitswet zou moeten worden gewijzigd.

De opvatting der betekenissen van artikel 30, welke aan laatstgemelde uitspraak ten grondslag ligt, wordt door de ondergeteekenden niet gedeeld. Naar hun gevoelen geeft dit voorschrift aan den Minister van Koloniën de *bevoegdheid*, om aan den Minister van Financiën kredieten te vragen voor het doen van betalingen voor den Indischen dienst hier te lande, maar legt het eerstgenoemden bewindsman geenszins de *verplichting* daartoe op. Het artikel laat den Minister van Koloniën derhalve huns inziens ten volle vrijheid om te trachten op andere wijze in de kredietbehoefden van den Indischen dienst te voorzien.

Deze voorziening zal intusschen moeten plaats hebben met inachtneming van het bepaalde in artikel 18 der Indische Comptabiliteitswet.

Wat op zich zelf het denkbeeld van rechtstreeksche kasgeldleeningen hier te lande voor den Indischen dienst aangaat, stemmen ondergeteekenden in met het aan het slot van het Voorloopig Verslag uitgesproken oordeel, dat het voor Nederlandsch-Indië gemakkelijker is kasvoorschotten uit 's Rijks schatkist te nemen. Bovendien is deze wijze van handelen naar hunne meening in het geldelijk voordeel niet alleen van Nederlandsch-Indië, maar ook van Nederland. Immers het aangaan van tijdelijke kasgeldleeningen voor den Indischen dienst hier te lande kan uit den aard der zaak niet anders geschieden dan door de uitgifte in Nederland van Indisch schatkistpapier (schatkistbiljetten en -promessen). Doordat het Rijk ter bekoming van kasgeld ook voortdurend schatkistpapier moet uitgeven, zou de uitgifte daarnevens van Indisch schatkistpapier eene mededinging doen ontstaan, welke slechts zou kunnen leiden tot verhooging van de te betalen rente.

Ondergeteekenden meenen derhalve de verwezenlijking van het geopperde denkbeeld in het financieel belang zoowel van Indië als van Nederland te moeten ontraden.

De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.

De Minister van Financiën,
H. COLIJN.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 17den April 1924.

POTHUIS—SMIT.
DE VEER.
FRANSSEN.
DE GIJSELAAR.
VAN EMBDEN.